

Forskningsministeriets områder opnås derfor ved, at efteruddannelsesloven ophæves, og de aktiviteter under efteruddannelsesloven, som ønskes videreført, indpasses i henholdsvis lov om åben uddannelse og lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Først og fremmest sikres, som anbefalet i betænkning nr. 1234, videreførelse af efteruddannelseslovens udviklingsorienterede linie ved, at der i begge de to love skabes hjemmel til at yde tilskud til udvikling af efteruddannelserne.

Hovedprincippet i lovforslaget er i øvrigt, at der i loven om åben uddannelse indarbejdes hjemmel til som åben uddannelse at videreføre de kursusaktiviteter, som hidtil har været afholdt med hjemmel i efteruddannelsesloven.

Intentionen bag omlægningen er, at der kan videreudvikles et fleksibelt og markedsbaseret udbud af erhvervsrettede uddannelsesstilbud for voksne i erhverv. Systemet er baseret på, at der kræves deltagerbetaling, og at der ikke ydes uddannelsesstøtte under åben uddannelse. Hermed er der mulighed for, at uddannelsesinstitutionerne meget selvstændigt kan styre udbuddet, og at efterspørgslen kan imødekommes inden for begrænsede tilskudsrammer.

Lovforslaget lægger op til en ændret arbejdsdeling. Undervisnings- og Forskningsministeriets kompetence begrænses til det uddannelsesmæssige og økonomien. Samtidig får uddannelsesinstitutionerne større frihed til at tilrettelægge åben uddannelse. Der er efter forslaget krav om ekstern censur på åben uddannelse i samme omfang, som det følger af reglerne for den pågældende uddannelse, ligesom institutionerne med bevarelse af kravet om, at undervisningen skal kunne følges af personer med fuldtidsarbejde, får større frihed til at placere undervisningen. Institutionerne bestemmer også selv, hvordan de vil tilrettelægge eventuel fjernundervisning.

Hvor uddannelsesinstitutionerne uden tilskud »sælger« uddannelsesaktiviteter som indtægtsdækket virksomhed, sker dette uden indblanding fra ministeriet.

Fremtidig rådgivningsstruktur

Efteruddannelsesrådet, som er oprettet i henhold til efteruddannelsesloven, foreslås samtidig nedlagt. Rådet har spillet en vigtig rolle i forbindelse med spørgsmålet om, hvilke uddannelsesområder indsatsen skulle rettes imod. Især har rådet i de første år efter lovens ikrafttræden rådgivet om den udviklingsorienterede indsats.

I de senere år er rådgivningen om anvendelsen af udviklingsmidlerne overgået til en ekspertgruppe og et antal indsatsgrupper, der er udpeget af undervisnings- og forskningsministeren til dette formål. Sam-

tidig er behovet for rådgivning om fordelingen af tilskuddene til drift af efteruddannelseskurser stort set bortfaldet.

Grundtanken bag lovforslaget er, at de eksisterende erhvervsrettede kompetencegivende uddannelser og dele deraf tilrettelægges sådan, at også voksne på arbejdsmarkedet kan deltage i dem. Derfor bør rådgivningen om efteruddannelse på Undervisnings- og Forskningsministeriets område gives af de samme rådgivende organer, som rådgiver om de ordinære kompetencegivende uddannelser, dvs. primært Erhvervsuddannelsesrådet, Teknikerrådet samt uddannelsesrådene for de videregående uddannelser.

Af disse grunde er der ikke længere på Undervisnings- og Forskningsministeriets område behov for et særligt rådgivende organ alene for erhvervsrettet efteruddannelse, og Efteruddannelsesrådet foreslås derfor nedlagt.

Nævn for markedsførings- og konkurrencespørgsmål

I forbindelse med den ændrede arbejdsdeling foreslås det også, at en række spørgsmål af privatretlig karakter i forbindelse med udbuddet af åben uddannelse henlægges til et særligt nævn. Nævnet vil også kunne rådgive undervisnings- og forskningsministeren om afgrænsningen mellem den statsstøttede og den privat finansierede efteruddannelsesvirksomhed.

Med indførelsen af åben uddannelse blev der skabt et nyt uddannelsesmarked, hvor uddannelsesinstitutionerne har fået en ny rolle som udbydere af tjenesteydelser til private ofte i konkurrence med andre uddannelsesinstitutioner og til dels også i konkurrence med private kursusudbydere. For at dette marked skal fungere, er det vigtigt, at konkurrencen finder sted på lige vilkår, og at forbrugerne af åben uddannelse kan træffe deres valg på grundlag af gennemsigtige vilkår.

Deltagerbetalingen betyder samtidig, at der er etableret et egentligt aftaleforhold mellem uddannelsesinstitutionen og deltageren, og deltageren har som den usagkyndige og som forbruger behov for og krav på samme forbrugerbeskyttelse, som kendes ved udbud af andre ydelser til private. Erfaringerne har vist, at uddannelsesinstitutionerne i nogle tilfælde har haft vanskeligheder ved at fastsætte rimeligt afbalancerede vilkår for deltagelse i åben uddannelse. Der har f.eks. været tilfælde, hvor deltagerne er blevet bundet over en årrække uden mulighed for opsigelse, og tilfælde, hvor kursusstedet er blevet flyttet fra en by til en anden, uden at deltagerne af den grund fik lov til at træde tilbage eller få deres penge igen. Ministeriet har selvfølgelig som klageinstans påtalt sådanne aftalevilkår, men det må erkendes, at